

LA SENYERA FEDERAL

Portaveu de la Joventut Republicana Federal

Any II

REDACCIÓ: August, 14, baixos
ADMINISTRACIÓ: Plaça Olózaga, 10, ent.
No responem dels articles firmats.

Tarragona 15 Mars de 1908

Preus de suscripció
Catalunya y Nacions ibèriques, trimestre, 1'50 pts.
Estranger..... 2'00 ,

Nom. 24

LA EDUCACIÓ LÀICA

Escola de 1.ª Ensenyansa
Robolledo, 4 baixos

Ensenyansa científica y racional. Clases especiales de repás, reforma de lletra y preparació pera la 2.ª ensenyansa.

S'admeten recomenats y externs

Del Mestre

Lecciones de controversia federalista

XII

Enclavada entre poderosas naciones europeas hay una que cuenta poco más de tres millones de habitantes. Vive próspera, feliz, sin convulsiones civiles ni guerras exteriores. Es instruida y culta hasta el punto de que no llegue al 1 por 100 el número de ciudadanos que no sepan leer y escribir. Mitad católica, mitad protestante, respeta todos los cultos. Goza de la mayor libertad. Somete á la sanción del pueblo la reforma de sus leyes constitucionales, y á la iniciativa del pueblo confía el derecho de promoverlas.

Esta Nación es una Nación federal: es Suiza.

Junto á esa Nación hay un vasto imperio que cuenta 50 millones de habitantes. Nación militar, ha pesado, y pesa aún en los destinos del mundo. Hace veinticinco años arrebató á Francia dos provincias, y del año 1884 acá ha adquirido colonias en África, en Asia y en el Pacífico. Posee además en China el puerto, la ciudad el distrito Kian-Chan, á título de arrendamiento.

No por eso olvida el fomento de su agricultura, sus artes ni su comercio. Tampoco el de la enseñanza. Conocen allí la escritura casi todos los ciudadanos. El Estado aplica anualmente á la sola instrucción primaria más de 63 millones de marcos. Interiormente vive también en plena paz ese imperio. Respeta todas las libertades y trata por igual á todos los cultos.

Ese poderoso imperio es también federal: es Alemania.

En el Norte de América hay un pueblo que va á la cabeza del mundo. Contaba hace un siglo sólo cuatro millones de almas y cuenta hoy 76 millones; 76 millones de almas de todas las nacionalidades, de todas las razas y de todas las religiones. Es una República democrática que vive ordenada y pacíficamente, y cuando ha querido hacerse dominadora, bajando al nivel de nuestras naciones, nos ha arrebatado en meses las islas del mar de los Caribes, las Filipinas, y una de las Marianas. Tiene desarrolladas como ningún otro pueblo su agricultura, su industria y su comercio, y es la primera en la inventiva y en la inmedia-

ta aplicación de la ciencia á las artes. Dirigirá de seguro un dia los destinos de las tres Américas.

Aquella Nación es también federal: la República de los Estados Unidos.

Bajad á la América latina. Dos naciones hay en ella que se distinguen por su orden y su grandeza, lo rápido de su desarrollo y su celo en difundir la enseñanza. Son también naciones federales: son la República Argentina y la de México decayó unitaria; federal, prospera.

Son también federales: en la América del Mediodía, el Brasil y Venezuela; al Norte de los Estados Unidos, el Canadá, y en el mar de las Indias, la Australasia. La Australasia y el Canadá son de la soberanía de Inglaterra; Inglaterra no vaciló, el año 1867, en sancionar la federación del Canadá, ni ha vacilado el primer dia del presente año en sancionar la que hicieron la Australia del Sur y la de Occidente, la nueva Gales del Mediodía, Queensland, Tasmania y Victoria.

Va prevaleciendo el sistema federal, y es lógico que esto suceda. No hay otro que razonablemente concilie la agregación y la libertad de los pueblos; no hay otro que pueda reunir en un haz las más heterogéneas gentes. El que no lo vea bien, cabe asegurar que aún vive en el siglo del emperador D. Carlos.

F. Pi y MARGALL.

Nacionalisme y federalisme (1)

Conferència donada per nostre company de redacció En J. Brú Ferrer, la nit del 8 del corrent en el Centre Federal.

Ciutadans:

Permeteume avans que tot donar les mes expressives mercés al president d'aquest acte, amic Ribas, per les inmemorables frases d'elogi que acaba de tributar-me. En efecte, tots sabeu els meus coneixements, que son molt pocs, y d'ells podreu jutjar doblement després d'aquesta conferència que m'he atrevit a dar-vos.

Explicar lo que es Nacionalisme y Federalisme es, ben considerat, un tema bastant superior a les meves escasses forces intel·lectuals, mes jo, procuraré suprir ab ma voluntat, qu'es molta, lo que'm manqui d'aquelles a fi de que vos altres no pogueu cridarvos a engany.

Nacionalisme y federalisme son dos mots distints que, no obstant, signifiquen una cosa sola al meu entendre, perque si un y altre es preocupen y volen el millorament de la societat del avenir, si un y altre encaminen els seus

(1) En la impossibilitat de perdre notes taquigràfiques d'aquesta conferència, hem procurat reconstruir-la, ab l'auxili d'algún dels oyents, ab la major fidelitat possible. (N. de la R.)

passos a elevar el nivell de cultura individual pera que aquest se reflecti en la vida ciutadana, dit està qu'els dos són iguals y es confonen en una mateixa cosa.

Arebe, dintre d'aquesta igualtat, dintre d'aquesta homogenitat hi ha una petita diferència de procediment si es vol, pero diferència al fi, hi es, que el federalisme té un programa concret y ben definit ab solucions practiques pera tots els ordres de la vida y el nacionalisme no'n té cap, ni vol tenirne, segons un dels seus leaders, En Martí y Julia—perque, diuen, es il·lògic i legíslar per les generacions futures, porque no es natural, agreguen, senyalarlos un camí que pot esser complementari oposat an el seu modo de sentir y a les llurs necessitats.

Y dic jo, quan se tracta de un programa tanca't a tota innovació, crec molt fundades les raons dels nacionalistes, més quant aquest programa es el del federalisme obert a tota reforma y a tota nova adició, aquelles raons aduïdes en sa contra cauen per son propi pes, no tenen motiu d'esser formulades, lògicament pensant.

Altres de les diferencies existents no entre el nacionalisme y el federalisme sino entre aquest últim y determinades branques del primer es la cuestió de la forma de govern. Mentre els federales entenen que es substancial pera la práctica de la llibertat la forma republicana, els nacionalistes no hi donen cap importància relegant aquesta qüestió en segon lloc. Y pregunto jo, es possible el ple exercisi de la llibertat y sobirania individual allà ont existeixi un poder que no dimani del poble? es possible la práctica d'aquesta llibertat enfront d'un poder basat en el privilegi de castes? Se'm arguirà tal volta que podrà esser una monarquia electiva filla de la voluntat colectiva dels ciutadans, pero ja! que aquesta representarà també el privilegi d'un, en perjudici dels drets de molts.

Cal doncs confessar que precisa la instauració o establiment d'una república com a garantia per un sistema de vera llibertat, perque aquesta per si sola seria igual que una monarquia sense rei com digué el nostre Mestre.

En la cuestió religiosa si bé hi ha nacionalistes que encar no han decidit les reformes que caldrà fer, en canvi els nacionalistes republicans per boca den Carner ho han dit prou clar.

«Afímemho, seyyors, resoltament, —diu en Carner.—Nostre criteri es el de la llibertat, nosaltres proclamem la llibertat de tots els homes y de tots els ciutadans y'l dret de que sigui respectat el santuari de la seva conciencia. Nosaltres volèm que l'Iglésia catòlica y totes les iglesies y totes les confessions, religioses siguin respectades en la llibertat dels seus moviments sense ingerència de l'Estat mestres no's moguin dels seus fins estrictament religiosos. Nosaltres proclamem el dret y'l dever de l'Estat, de conservar y garantir aquesta lliber-

tat mantenint a les associacions religioses dintre del cumpliment dels seus fins. Però si les institucions religioses volen exercir funcions socials com l'ensenyança, la beneficència o altres, tenen de subjectarse a la llei comú.

Ja veieu nostra orientació sense eufemismes, franca, noble y obertament. Aném ab ella, tant pausadament com sia precís, cap a l'independència, cap a la separació de l'Iglésia y l'Estat.»

Ab aquests últims els federales hi estan plenament d'acord.

Respecte a la cuestió social, una de les que mes fondament preoculen a tots els partits, ho diem ab orgull, la ventaja es del federalisme qui señala com a solucions práctiques pera millorar el estat de les colectivitats obreres, la jornada de vuit hores, l'establiment del mínim de salari ab arreglo a una escala gradual, l'entregament, a les colectivitats obreres, dels terrenys que's deixin sens cultiu per espai de cinc anys y la creació de caixes de retir pera els vells y els inválids.

Aquí teniu, exposat en toques paraules el paralel entre el nacionalisme y el federalisme.

Algú ha dit que el federalisme, com a partit, desapareixerà. Jo no crec, es més, ab tot y esser el més humil dels federales estimo, com tots vosaltres, que'n hi haurà mentres quedí un sol federal. Jo no deixaré de serho.

Hi ha també qui's don per molestat de que propaguin idees federales individuus que no militen dintre'l federalisme y això si que es per mi incomprendible, tan incomprendible com seria el ensadarnos de que un que no pertany a la nostra família digué per tot que som bons subjects o un altre alabés la mercaderia que compra a casa de un de nosaltres.

Procurém no descuidar per nostra part la propaganda y alegremos sempre que ens ajudin els altres, que si un cop Valls y Ribot digué desd'aquesta mateixa tribuna que el partit federal era com una botella d'essència de la qui s'havia escapat l'essència esbandintse en tots indrets, nosaltres que servém l'ampolla femla o'orar a tothom pera que la forsa del seu perfum ompli els caps y no quedí un sol cervell ni un sol bràs que no's moguin y funcionin pel benestar de l'humanitat.

He dit.

**

L'acte fou presidit per nostre company En A. Ribas Llagostera com a vocal de la Junta d'Acció Política de Joventut Federal, per esser president de la mateixa el conferenciant.

A dit acte hi assistí una concorrença molt distingida entre la que hi figuraven alguns elements de la "Unió democràtica Nacionalista" que tributaren al conferenciant un bon espatec d'aplaudiments, al acabar sa peroració en prova de que havia desenvolat el tema a satisfacció de tots.

El president Sr. Ribas, després de do-

nar mercés al conferenciant y a la correcció doná per acabat l'acte anunciantne un altre de la mateixa indole pera el diumenge següent.

Rebi la Joventut federal y sa Junta de Acció Política, el nostre aplauso per la organisiació d'actes que com el ressenyat parlen tan alt de la cultura de la esmentada entitat.

El joc

Soc un contrari declarat d'ell, com ho soc també de tota classe de diversió o pasatemps que son principal objecte no sia'l treballar per l'engrandiment de la cultura popular.

Per això lleixo ab gran interès els articles titulats *Sava cultural* del il·lustrat escriptor Sr. Martorell Fónt, que vé publican en variis nombres d'aquest periòdic; aprofitant l'ocasió de fer aquest modest article, pera felicitarlo coratament y aplaudir la seva obra; encoratjantlo—si es que mas pobres paraules poden encoratjar a una persona de tan gran valia—a que continui la seva tasca, puig l'humanitat per forsa ha d'agairli.

Sempre he cregut y he sostingut que la cultura es la millor arma pera conquerir el progrés dels pobles y la lliberació dels homes. Y partint d'aquesta base no tèrres d'estrany que jo sia contrari del joc per lo que te de regressiu y corruptor.

L'home jugador no pot viurer tranquil ni dintre de la seva família; el joc el domina, essent son somni etern y son etern pesar. Essent, ademés, un dels més poderosos obstacles que obstrueixen el camí del progrés y de l'emancipació humana. Repasseu sinó les conseqüencies que porta en sí, y els resultats d'aquesta tant corrompuda y corruptora plaga.

¡Cuants y cuantis cassos no podriem nomenar en prova de nostre asert que ens demostrarrien la realitat de sos perniciosos y contraproducents efectes dels que n'han sigut presa molts sers humàns!

El joc ha ocasionat,—y, lo que encare es més sensible,—ocasionat, cas de no conseguir la seva total abolició, suicidis, miseria, desavinentas familiars, sufriments a sers innocents, y a voltas com a epílec, el presiri... y, a què contimar?

Per això crec jo que una gran part de la missió encomenada a la Sava cultural, es la de combatrer per tots els medis, hasta conseguir la seva abolició en la societat actual, d'aquesta plaga repulsiva nomenada y conejuda per el joc.

Hi ha homens que creuen que'l joc es un passatemps; però, apart de lo qu'eis hi podríem manifestar en contra del seu pensament, devém afirmárloshi que's un temps miserablement perdut que va contra d'eis mateixos.

¿No podrien passar el temps qu'empiecen en el joc, estudiant, discutint o parlant dels assumptes d'actualitat?

¿No fora fàcil convertir els cafés en salons de conferències populars?

¡Quin gran pas no seria aixó!

Grans y greus son els problemes que ens afecten pera fer passable nostre modo de viurer, y pera conquerir la seva promte solució precisa'l concurs de tots. Aixís ho afirmen antics y savis pensadors, y la experiència ens ho demuestra clarament també.

Si volém fer feina bona y profitosa, comensém una activa y enèrgica campanya contra'l joc y contra tot lo que no representi avens, progrés y cultura; sembrém arréu llevar educativa y d'instruc-

ció; fém veurer al poble, per medi de nostres actes, escrits y obres, el camí que deu seguir si vol anar recte a la seva total emancipació y perfecció completa.

Si això conseguissim que dongués el fruit que desitjém, jquin triomf més gran no representaria per tots els que haguessim posat un sol grà de sorra a tant colossal edifici!

¡Mans a l'obra, braus patricis; a procurar per tots els medis que tinguem a nostre alcans, substituir a l'home viciós, per l'home culte y progressiu!

JOAN TORRENT.

Arenys de Mar 8 Mars 1908.

Del nostre programa

Volém els federals en el ordre humà:

Lliures el pensament, la conciencia y le cultes.

El pensament traspassa fronteres, atravesa distancies impossibles, camina milions de kilòmetres ab rapidesa vertiginosa; volguerlo tancar dintre d'un cercle reduït es una utopia incalificable, volguerli ficsar fins allí ont pot arribar es propi d'ànimies febles que sacrificuen la humanitat per satisfer els seus interessos; al pensament sols la mort el detura.

La conciencia, capsà misteriosa ont l'home hi tanca sos mes intims secrets, jutje que gravita sobre'l mateix individuo exersintii un poder indefinit, cuc que rosega si obra malament y Deu que premia si obra ab rectitud, que's gran y es migrada, migrada quan l'home per uns miserables diners la lloga, per una mesquina passió l'arrossegua, per pobreza d'esperit l'obra ab altres homens que saben aprofitar ses virtuts o vícies, gran quan procura rebutjar tot lo que li es perjudicial, tot lo que li vulgui restringir un atom del seu si poderós, es gran quan l'home comprén que sense conciencia es menos que un ser irracional.

L'home compenetrat de sa missió en la terra, buscant sempre la realitat de la naturalesa y deixantse d'abstracciòns ideals, deu lluitar sempre per alcansar major grau de llibertat, per xó s'ha de deixar al seu lliure albir el culte que mes s'apropia ab el seu modo de pensar. Es cometre una iniquitat de les mes grans, obligar a un infant, que la seva conciencia no s'ha despertat encare y'l seu cervell no ha pensat, a seguir un culte determinat, que qui sab si quan tindrà ús de rahó rebutjará ab tota la seva ànima.

Per xó nosaltres, estimantnos tan el bé nostre com el dels nostres semblants, (que fer bé al próxim es fersen un mateix), no volém restringir el pensament de ningú, no volém subjectar la conciencia de cap home, ni volém obligar-lo a seguir un culte determinat; volém l'individu lliure en totes les funcions de la seva vida.

J. JOVÉ.

El Congrés de la Joventut Republicana

Dé la importància qu'ha de tenir aquest acte, que tindrà efecte'l pròxim mes de Abril a Barcelona, podrán formarsen càrrec els nostres llegidors repassant la llista dels temes qu'han de tractar el florret intel·lectual republicà de la joventut de Catalunya:

«Relacions de l'Iglésia y l'Estat».—Don Antoni Marsá.

«Aspecte social del problema religiós».—D. Gabriel Alomar.

«L'ensenyança y educación social».—D. Lluís de Zulueta.

«Organización de l'Estat».—D. Joaquim Salvatella.

«Acció dels partits polítics».—D. Amadeu Hurtado.

«El feminisme y la societat».—D. Diego Ruiz.

«La qüestió agrària».—D. Félix Grier.

«Militarisme y antimilitarisme».—Don Laureá Miró.

«Acció de la joventut dintre de l'actual moviment y en especial de la liberal y republicana».—D. Eduard Marquina.

«Legislació del treball».—D. Jesús Calvo.

«Organización social del treball».—Don Baldomer Tona y Xiberta.

«Estudi crític del moviment obrer contemporani».—D. Antoni Rovira y Virgili.

«El sufragi universal».—La Joventut Republicana de Lleida, y en representació d'ella, D. Manuel Soldevila.

«Cooperativisme».—D. Miquel Renté.

«Evolució y Revolució».—D. Carles García Anné.

La mort del poeta

Ha mort a l'Havana'l poeta galleg En E. Curros Enriquez.

La nova ha produït general sentiment.

La Lliga d'Amics, Circul d'Artesans y altres casinos ostenten penjarelles negres. S'organisarà una vetllada necrològica.

S'han enviat a Cuba gran nombre de telegrammes de pésam.

El gran Alomar li dedica una de ses inimitables *Sportules*. Nosaltres la transcribim gustosos, com a últim tribut a la memòria del fil excels de les musses:

En la mort de Curros Enriquez

Curros Enriquez acaba de morir, com ha fet present *El Poble Català*. Curros Enriquez es el més alt dels poetes que mai hagi produït Galicia. No es aquesta l'hora pera fer, d'un cop de ploma, la critica de la seva obra. Però aquest poeta regional, més que nacional, té pera mí una condició d'exceptionalitat. Ell, celta, no fou (a la bretona, a l'irlandesa, a la basca), un retardatari, un adorador de r. lligions moridores, de patries mortes, un tradicionalista. Ell, regional, no fou, a la Jasmin, a la Mistral, un rusticista. Ell, galai, no fou, a la Rosalia de Castro, un provincià. No fou un Trueba, ni un Medina, ni un Iparraguirre, ni un Gabriel y Galán. Ell va saber fiblar en el vell instrument trovadoresc del seu idioma, tota la blasfemia venjadura de son single. No trobà una nació que's fas expressar per la seva boca, no trobà una multitut preparada pera fôndrela en ciutat. Però sota la seva etnicitat jueva, va sentirse home, y com a tal, coratjosament parlà.—*Fosfor*.

Rutinarismes

Té molta raó'l senyor J. P. N. en lo que diu en un article d'*El Baix Panadés*, respecte a lo que fan molts catalans al castellanizar la nostra hermosa parla. Si,—diu l'articulista—si que ho son de distingits! Se distingeixen, de tothom, perqu's donan vergonya de ser qui son; se distingeixen, porque no volen ser catalans com llurs pares, com llurs avis; porque reneguen de si mateixos al renegar de la seva llengua.

No pot negarse que això es cert. Tots ne coneixerem de catalans que sembla que's donin vergonya de que se's hi negui que son fills de la gloriosa terra catalana. Ells ja ho saben, ja, que moltes de les mes vulgars paraules y expressions que usém al parlar en català no son mots fills de la llengua catalana, sino que son importats d'altres y'l seu usatge sols contribueix a ferli perdre moltes de les belleses a la nostra parla. Ells ja ho saben, ja, pró per mes que se els hi recordi continuament, no volen esmenar-se, no volen contribuir a la purificació de l'idioma català. Per què?

De raó ab fonament no'n donen pas cap. Ells en aquest punt son conservadores; y sols porque ho han trobat de aquesta manera, porque'l seu pares, tal volta's hi haurán ensenyat aixís, no volen cambiar el seu modo de procedir.

N'hi ha també, y son molts, que ab tot y volguen ser catalans, cometen la ridiculosa mes gran del mon. An els seus fills els hi ensenyen a parlar en castellà, havent nascut a Catalunya y essent catalana la sang que corra per ses venes. No's comprén el porque tampoc, pero'l cas es cert. Generalment, aquest cas últim es sols corrent entre l'aristocracia, pero de totes maneres no deix d'és ser un menys preu pera la nostra llengua.

Entre amics y entre familia també es molt corrent escriures les cartes y notes particulars en castellà. Per què no pot ferse tot en català, que en la llengua propia ens expressarém millor que en cap altra del mon?

Deixémnos de rutinarismes y obrém per convicció propria. Bó será que cloquin aquestes ratlles les inolvidables paraules del Dant: «Vergonya eterna a aquells que menypreuant el seu idioma alaben el dels altres!»

BRISA.

Canción de Rebeldes

En el fondo de la mina
los misérables ilotas
con rencores en el alma
y sediento el corazón
empuñando con sus diestras
las piquetas vengadoras
van cantando tristemente
melancólica canción.

Es la voz de los agravios
arrancada en lo más hondo,
es la voz del oprimido
exhalando su pesar,
es el grito de agonía
pronunciado por mil bocas
son clamores de miseria
que deséanse vengar.

A la luz de las antorchas
por las negras galerías
agobiados de fatiga
van los hijos del Sufrir,
arrancando de las hondas
cavidades de la tierra
los metales y las joyas
con que el rico ha de lucir.

Cada golpe de piqueta
repercute dentro el alma
de los miserables que pierden
trabajando su vigor
sin que tengan como es justo
en la mesa de la vida
un lugar donde sentarse
ni de hermanos el calor.

No gimás tristes mortales,
cada agravio que os infieren
es un baño que endurece
vuestras almas de titán,
al ejército de párias
despreciado por los ricos
llegará también su hora...
Los que hoy rien, llorarán...

R. HOMEDES MUNDO.

Celebritats Mondials

Rossini

Un pobre artista nómada que anava de llogaret en llogaret a la conquesta del Pa, donà el sèr en Pésaro al eminent compositor líric-dramàtic En Joaquim Rossini. Son bressol fou dels mes humils, causa aquesta perquè'l seu pare el posés d'aprenent a casa d'un ferrer, mes el petit Rossini que sentia en sos dintres vera afició pel diví art, ne protestà y seguit els impulsos que li dictava el cor, a la tendra edat dels deu anys se posà a cantar cem a soprá en els cors de les iglesies, ont protegit per un cèlebre professor completà sa educació artística en el Liceu de Bolonia, compasant als quinze anys una cantata titulada *Il pianto d'armonia* treball que li valgué un diploma de director de la *accademia degli Unanimi*. Desde aquesta fetxa escriba sa fama caminant ab pas segur y triomfal vers el camí de roses que'l feu inmortal. Als setze anys escrigué sa primera òpera *Demetrio e Polibio* página passional que's sen popularíssima per tot Italia, seguint després la *Cambiale di matrimonio* y *El Equívoco Stravagante* obra rebuda ab aplausos delitars a Bolonia.

Fecond en grau superlatiu compasá innombrables óperes, valguntli, apesar d'esser estrenades ab sorollós èxit, uns cinquanta fràncs cada una y enriquintse a expenses d'ell els explotadors empresaris.

Cansat de tanta explotació s'aposentá a Nàpols ont estrená *Il barbieri di Siviglia* qu'escrigué en tretze dies y l'*Otello*. Enamorat boijament de la *prima donna* del teatre de Nàpols Mlle. Colbran, mes tard Mad. Rossini, obligaren al mestre a marxar a Roma els gelos del empressari Barbaja enamorat també de Mlle. Colbran. Entre Roma, Venecia y Viena passá la major part de sa vida, escribint sens repòs y donant a coneixer noves bileses del seu peregrí talent inagotable y jove sempre d'inspiració.

Retirat a la populosa urb parisina acabá els seus dies, el tretze de Novembre del any 1868, componant aváns sa obra final *Stabat Mater* y el célebre *Requiem* destinat per les seves exequies.

Les seves mes nombrades produccions son: *La Italiana in Algeri*, *Aureliano in Palmira*, *Elisabetta*, *La Cerentola*, *Armida*, *El siti di Corinto*, *Guillém Tell* y moltes altres mes que'l coloquen al seial d'honor entre els conreudors del diví art d'Orfeu.

H.

Moviment federal

Aquesta nit a dos quarts de deu, nostre company de redacció R. Homedes Mundo, donarà una conferència, en el Centre Federal sobre el tema "Llibertat".

*

La nostra Juventut Federal té l'acord près de formar un cens de jovent federal de Tarragona, pera quin efecte hi ha una comissió nomenada pera estudiar la mella manera de poderho portar a la pràctica.

Creíem qu'es aquest un bon acord, que pot contribuir en gran manera a la propaganda ardida dels nostres ideals lliberadors.

*

El Comitè Federal d'Arenys de Mar ha quedat constituit en la següent forma:

President, En Manel Torrent.
Vicepresident, En Joaquim Tapia.
Depositari, En Josep Rosell.

Secretaris, En Joan Torras y Miquel Llo-

Vocals, En Joan Fané, En Joaquim Oliver y En Josep Subirà.

**

La Junta Directiva de la Juventut Republicana Federal, de Mataró, ha quedat constituida ab el següent ordre:

President, En Bonaventura Bellavista.

Vicepresident, En Josep Bellavista.

Tresorer, En Lluís Domènech Sala.

Comptador, En Joaquim Dencàs.

Secretari, En Joan Campdelacreu.

Vocals, En Jaume Roselló y En Plaçid Torroella.

Plecs y esquinsades

El Conegut escriptor En Lluís Bonafoux escriu respecte al ilustre jefe dels kabilenyans les següents frases que resulten pinzellades de mà mestre.

"Lo importante para nuestros políticos es que ni enflequecen ni enrojecen. Así, Lerroux, de quien podia suponerse que la hostilidad de los catalanistas le había puesto en un hilo, está de mejor año que nunca. En el Grand Hotel, donde para, le han tenido que r-forzar la cama, y en la estación del Quai d'Orsay m' han dicho los del ascensor:

—Después del rey D. Carlos de Portugal no hemos izado ningún viajero de tanto peso.

—¡Es un gigante!... —exclama D. Nicolás Estébanez mi ntras Lerroux, procurando arellenarse en un sillón del patio del Grand Hotel. vocea eloquentemente contra Maura.

Invitado aquí y allá, un poco en todas partes, disputándose las Asociaciones republicanas, vitoreándole los Clubs, comiendo más que un sabañón y bebiendo más que una cuba..."

En Fermí Salvochea menjava pa y raim, formatge o figues seques, segons els dies; la Lluisa Michel, ingeria lo precis pera sostindres; En Malatesta, en la seva botiguetà de adoba paragués, trobà en el bacallà la base de la seva alimentació, y den Pi y Margall se conta que'n tenia prou, quan era ministre, ab un modest cobert de dues pessetes, que's feia servir d'una casa de menjar humildíssima.

Després de tot la comparació no pot esser mes llògica. Tant en Salvochea com la Michel, en Malatesta y Pi y Margall predicaven idees que omplien el cervell dels altres, mentres que En Lerroux sols predica les que li omplen l'estòmac y no ens devem extranyar de que la paraula revolució li pugi sovint als llabis a conseqüencia de la que ab freqüència deu armarseli als budells.

L'una cosa porta l'altra.

Diu La Cruz del dimars passat.

"Nueva conversión.—Antayer mañana abrazó la verdadera religión, adurmando los errores de Lutero, á cuyo evangelio pertenecía é ingresando en la Iglesia Católica, Apostólica y Romana el joven don Luis Federico Teodoro Scheppelmann Angermeyer, natural de Harburg."

Nosaltres, amics de la veritat, hem de fer constar que el «joven D. Luis Federico, Teodoro, etz.» s'ha cassat ab una senyoreta católica d'aquesta ciutat y com que el matrimoni canònic es obligatori per tots els que professen la religió catòlica per això ell parodian tal volta a Enric IV de França s'haurá dit «Ella bien vale una misa.» Y després de tot nosaltres creíem que té raó.

Lo que no ens cab al cap es el soroll de platrets que acostumen a ferhi quisquins diaris.

Ben mirat la cosa no val la pena.

Llegim:

A Ponferrada, província de Lleó, ha mort el diputat a Corts per aquell districte, En Antoni Villarino, etz.

Donèm la notícia perquè sen enterin tots els tarragonins que coneixien al finat y quin record quedà gravat en sa memòria durant el temps qu'exercí el càrrec de Governador d'aquesta província.

La terra li sia lleu.

El perinlit La Cierva, vol dictar en breu una reial ordre encaminada a evitar la prostitució.

No sen hi gira poca de feina si vol evitar el mal! Ha de començar per desinfectar-se ell y així sucesivamente.

Pelicula d'actualitat.

Veni, vidi, vinci!

Adiós Cesar!

El Mokri va estar a Barcelona y va assistir a la funció de gala donada en el Liceu. Algú que'l va veure, no podentse avenir, que un moro assistís a un espectacle que no té res de ríffeno, va exclamar:

—Eres moro y no te creo.

Si el Mokri l'hagués sentit, segur que hauria demanat a tota la cort d'Alhá la més forta excomunió als que negaren l'autenticitat d'un moro.

En todas partes cuecen habas, diu el cone-
guat refrà, y es veritat, puig no tan sols en el Parlament Espanyol se donen espectacles poc edificants impropis del lloc y les perso-
nes. A Paris, en la Cambra dels diputats varen disputar ab el convincent argument del cop de puny y bofetada vā, el vispresident Mr. Bertheaux y Mr. Mandel devant del quefe del Gabinet Mr. Clemenceau, no parant la cosa aquí puig se parla d'un pro-
bable desafío.

Diu que l'Africa comensa, als Pirineus; raó tenia el que dictà la sentència. Si me embrutes t'enmascaro.

Solts y noyes

A Igualada varen casarse civilment el dia 29 del darrer Febrer, la distinguda escriptora radical D. María Trulls y'l senyor En Aureli R. del Hoyo.

No cal dir ab quin gust consigném la tal nova, y ab més motiu al veure qu'ls que prediquen un ideal el practiquen com fan els dos casats.

El Sr. En Estanislau Tellens ha enviat una Memoria llegida en la Junta General ordinaria d'accioñistes del Banc de Valls.

Agrair moltíssim la finesa tinguda ab nosaltres pel Sr. Administrador de la Delegació d'aquell Banc en aquesta ciutat.

Aquest demati haurà contret matrimoni, ab la simpàtica senyoreta Na Dolors Pons Salas, el coneugut industrial d'aquesta ciutat y volgut amic y corregional nostre En Josep M. Rodriguez.

La felix parilla després del enllés marxarà a Barcelona a passar els primers dies de la lluna de mel.

Desitjém que sia eterna y que la Natu-
ralesa fecondisi els seus amors:

La revista *Ressenya literaria*, correspon-
tental primer d'aquest mes, va tota dedi-
cada a l'eminent poeta-pintor català,
l'Apeles Mestres y publica en primera
plana el seu retrat.

El mon de les lletres està de dol.

Aquesta setmana ha mort a Bordiguera, el popular y eminent literat italià En Edmón d'Amicis.

La seva mort haurà causat verdader sentit en tot el mon intelectual y a quants hagin saborejat quiscunes de ses celebres produccions literari-s.

El dimecres darrer entrà en nostre port el grandios vapor italià *«Tomaso di Savoia»* el que va inaugurar la nova línia d'aquest port a Buenos Aires, trajecte qu'aquests vapors del *«Lloyd Sabaudo»* el fan en quinze dies.

Ab tal motiu el moll se vegé molt con-
corregut.

Cal felicitar an els agents Srs. M. Mallol y Terré y Casanova, per l'èxit obtingut.

Sr. Arcalde: Per si no se'n ha adonat, li po ém en son coneixement que'l rétol qu'anun-ien no-tres carrers y plasses ab sos correspondents districtes y barris, estan tan bruts y asquerosos, que a no ser que nosaltres ja's sabérem de memoria, no's po-

drien pas llegir, com els forasters que venen dubtèm que's entenguin.

No hi podria fer donar un cop de pinzell encara que fos ab suc de calamàns, senyor Pepet....

La setmana passada morí a Barcelona el actor català En Frederic Fuentes, que tants aplaudiments s'havia guanyat en els molts anys que's dedicà a conreuar el teatre de la nostra terra.

En els primers temps den Pitarra, fou ell junt ab en Fontova, Parreño y altres actors els que li representaven ses obres.

Que reposi en pau el veterà actor.

Es escandalós l'abús qu'està fent la tristement célebre Companyia del Nord, ad el sufrit públic, que paga, calla y està mal servit. Dies enrera, el pàs nivell de la descàrrega de Valencia, estigué obstruït durant llarga estona per un tren de càrrega, privant el pàs a les personnes y carruatges, paral·lisantse el trànsit en perjudici dels comers. Ademés, el carrer ce Mar s'ha convertit en una espècie d'andén, efectuantse la descàrrega de bocous y tota altra classe de mercaderies. Hora es ja que l'Ajuntament prengui cartes en l'assumpto y obligui a la Companyia a respectar terrenys que s'apropia ab la més grossa sans façón. Aqueix estat de coses es una vergonya per Tarragona.

La "Agrupació Foment de la Sardana de l'Ateneu de Tarragona", ha organitzat avui a dos quarts de deu de la vetlla una audició de sardanes que serà executada a piano y violí pels professors Srs. Ricomà y Cata-
lá, baix el següent repertori:

Salutona Serra
La regna de les flors id.
La nit de l'amor Morera
Anyoranca id.
Fum, fum, fum Gols
La Senyera Rigau
Records de ma terra Serra

Pera'l vinent dijous, diada de S. Josep, ha organitzat també una extraordinaria festa de sardanes, en la qual hi figuraran un repertori de lo mes escullit, y se'n'estrenaràn varies de elles.

Llibres y Revistes

Del Poeta Civil y del Cavaller.—Forma el volum 76 de la «B. P. de L'Avenç» y per cert que mereix tots els honors la susdita casa per l'obra gran de cultura que realisa donant a coneixer al poble els millors dels autors catalans y estrangers.

En Diego Ruiz que si no ha nascut a Catalunya, es un perfecte català, ab ventatges sobre molts altres, perqus ho es en esperit, es al ensembs un escriptor vigorós y ardit que atravessa ab mirada serena y petjada segura els espais del ideal que en sa ploma pren forma y s'enmotlla.

Es un verdader poeta y un excelent pro-
sista y mereix qu'els seus llibres sian,
com ho son, llegits ab devoció y respecte.

Animiques.—Volum 77 de la mateixa bi-
blioteca. Es un conjunt de quatre noveles en que el seu autor En Josep M. Folch y Torres, de sobres coneugut del nostre poble es sevela una vegada més com a novelista de qualitats excepcionals pera tan difícil art de la literatura.

Abdós obres com totes les d'aquesta Bi-
blioteca se venen al infim preu de dos rals cada volum.

CLÍNICA Y CONSULTORI

PER LES ENFERMETATS DE LA DONA
Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts,
electroterapia y análisis
micro-químic d'orina y productes
patològics

BAIX LA DIRECCIÓ DEL

Doctor Rabadá

Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex-ajudant de la Polyclínica del Doctor Fargas y Metge de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta: De 10 a 12 y de 5 a 7.—Pera obrers, de 7 y mitja a 8 y mitja nit.—Pera ls pobres, franca, los dilluns, dimecres y dissabtes de 12 y mitja a 1 y mitja.

Rambla Castellar, 31, principal

Tipografia Tarragonense, Méndez Núñez, 6

Prou sorderal

Sorolls y derrames de les orellas.—L' acció de l' AUDI PHONE invisible. Innombrables cures.

El descobriment de l' AUDIPHONE invisible pera la curació de la sordera, dels sorolls y temors de les orellas, que a França y a l' extranger ha causat la mes gran emoció, el periòdic *La Médecine des Sens* la descriu magistratament y la nova edició ilustrada que acaba de sortir, deu posseirla tothom.

Dels importants articles publicats per aquell periòdic, sobressurt especialment: «Estudi erudit dels sentits de l' oïda y l' seu orgues».

L' origen y l' exposició de l' AUDI PHONE INVISIBLE; modo de funcionar y son empleu; acció curativa en les afecions de l' oïda.

COM S' ESDEVÉ SORD: correlació inevitable entre la gola, el nas y les orellas; *varies causes de la sordera*, etz.

Un estudi científic de l' anatomia fisiològica de l' orella donant l' exacte funcionament de l' orgue auditiu, etz.

D' on provenen els temors, els rodamens de cap, els derrames de les orellas, etz.

En fi: baix el títol de *Tribuna de les cures*, un grapat d' observacions curioses, de explicacions conmovedores, triades de les mes interessants cures y les mes recents relatives a la sordera, als temors, derrames d' orellas.

Ab el fi e propagar les excelencies de l' AUDIPHONE invisible y del procediment de l' Institut de la Sordera, cada dia.

SE REPARTEIX GRATUITAMENT

el periòdic *La Médecine des Sens*. Els lectors qu'encare no l' hagin rebut, se'ls prega d' demanar desseguita al Director de l' Institut de la Surditat, 19, rue de la Pépinière, P. L. *La Médecine des Sens* s'hi envia franc y sense cap gasto.

Con suu's, tots els dies de les 10 a les 12 del matí y de les 3 a les 5 de la tarda.

PASTISSERÍA Y COLMAT SARAH BERNHARTD

DE

LLUIS RIOLA

Gran laboratori de rebosteria y tota classe de pastells pera bodes, bateigs, etz.—Complert, assortit en capsetes especials pera bombons.—Objectes de luxe, xampanyans vins y licors del pais y de l' extranger.

Sant Agustí, 19.—Tarragona

FÀBRICA DE BRAGUERS

Y DE

Aparells ortopèdics (trençats)

Son molts els que venen braguers pero molt pocs els que n' saben construir. Costa molt coloçar un braguer, pero mes encare saberlo construir, puig avans de colocarlo baix es indispensable saberlo construir perque sense la ciència y pràctica de construcció mal se pot adquirir la de coloçió.

No us deixeu atraure per aqueixos aplicadors de braguers que desconeixen per complert llur construcció, anunci-n la radical curació de les hernies o trençadures.

EL BRAGUER ARTICULADOR-REGULADOR sistema Montserrat, es el mes pràctic y modern pera la retenció o curació de les hernies per cròniques y rebels que si-guin.

Grans existències de braguers petits de goma pera la radical curació de les hernies congénites o de l' infàcia y tot lo que s' refereix a Cirurgia y Ortopèdia.

Casa Montserrat, Unió, 34.—Tarragona

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS IBARRA Y COMPANYÍA Sociedad en comandita

SEVILLA

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Aguilas, Almeria, Málaga, Cádis, Sevilla, Bonanza, Huelva, (admetent càrrega pera Ayamonte y Isla Cristina), Vigo, Marín, Villagarcia, Cariñ, Corunya, Ferrol, Rivadavia, Gijón, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes, Sant Sebastiá, Bayona y Burdeos.

Servei ràpid eventual pera l' Nort d' Espanya, ab escala en els ports de Valencia, Alacant, Málaga, Cádis, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander y Bilbao.

S' admet càrrega y passatger a preus reduïts.

Sortirà d' aquets port el proxim dijous el magnific vapor espanyol

Cabo San Martín

de 2.500 tonelades, capità M. Ciunana. Admetent càrrega y passatgers pera'ls esmentats ports.

Consignatari a Tarragona:

En MARIÁN PERES

CARNICERIA

DE

JOSEP RIBAS

Carn fresca de bou, moltó y anyell.

Se serveixen tota classe d' encàrrecs y provisións.

Cos del Bou, nom. 12.—TARRAGONA

BODEGAS VINÍCOLAS DALMAU Y NIN

DE

Especialitat en vins de taula, País y generosos a preus mòdics. Unic dipòsit a Tarragona dels acreditats vins dels magatzems de Xerez Sanch y Romate, els quals s' expendrà a preus sumament econòmics.

SE SERVEIX A DOMICILI

Telèfon nom. 67.

3, S. Agustí, 3.—Tarragona

GRAN FÁBRICA DE CALSAT

PERA PÁRVULS

DE

CAVALLÉ Y MARQUÈS

CASA FUNDADA EN 1889

Afores de S. Francesc, 94.—TARRAGONA

PALLEJÁ FOTOGRAF

UNIÓ, 18

Casa fundada en 1863

Edifici construit exprofés pera fotografia

Reproduccions, ampliacions, postals, etz. y tota mena de treballs pels procediments moderns mes perfeccionats.

LA JOYA DEL CENTRO

DE

JOSEP RIOLA

22, Rambla de Castellar, 22.—TARRAGONA

Vins de taula, Priorats, Rancis y Generosos.—Oli per de oliva.—Gran assortit d' ampolles de licors y aiguardents de superior qualitat a preus molt econòmics. Xampany desde 3 a 10 pessetes l' ampolla.

SE SERVEIX A DOMICILI

AIGÜES Y SALS DE MEDIANA DE ARAGÓN

Aigua mineral-natural purganta.—Preu de la ampolla 1 pesseta.

Sals naturals purgantes, depuratives, diuretiques, aperitives, lacsantes, obtingudes per evaporació espontània de l' Aigua de Mediana de Aragón.—Preu del frasc 2 pessetes.

Capseta Ideal La mellor purga a l' alcans de tothom.—Cada capseta conte 25 grams de Sals Naturals, Purgantes de Mediana de Aragón; dosis més que suficient pera una purga: Preu 25 céntims la capseta.

Sals Naturals perfumades al Thymol pera lociò y bany. Sulfatades-sòdiques, obtingudes per evaporació espontània de l' Aigua de Mediana de Aragón.

Pots de 1,2 kilo, 3,50 pessetes; 1 kilo, 6 pessetes

Barrils pera 3 banys, 12 ptes.; 5 banys, 15 ptes.; 7 banys, 18 ptes.

Toliette íntima de les senyores. Irrigacions vaginals y rentats vinyars ab la solució de les Sals Thymolades, son lo mellor remey y més eficàs desinfectant pera preventir y curar les afeccions de l' aparell genital femení.

CAPSETA SALUS contenint 6 paquets pera 6 irrigacions, 1 pesseta.

Sals del Pilar pera preparar la més estomacal y econòmica Aigua de Tau la. Sens rival en les afeccions del pайдor, fetge, ronyons y ventrell. Caja de 10 paquets pera 10 litres d' aigua: 1 pesseta.

Únic dipòsit en aquesta província: P. REDON, Plaça d' Olózaga, 10, entressol,

TARRAGONA